

Vypořádávání se zármutkem v islámu

J.Hasmi

Proč se podle Koránu dějí špatné věci?

Válka. Hlad. Utrpení. Ani den nemine, aby se večer nepřinášely hrozné zprávy o beznaději lidstva a celosvětovém neštěstí. Na osobnější úrovni jsou mnozí z nás zasaženi zármutkem a depresí v našem každodenním životě. Odchod milovaných. Materiální nouze. Podvádějící partner. Proč Bůh dovoluje, aby se zlé věci stávaly dobrým lidem? Toto je otázka, se kterou lidé mnoha různých vyznání zápasí po staletí. Je to jeden z největších kamenů úrazu víry a přimělo to spoustu lidí vůbec přestat věřit v Boha.

Věřící se pokoušeli smířit Boha a zlo nespočtem způsobů. Někteří pohané tvrdili, že Bůh nenávidí zlo, ale je příliš slabý, než aby mu zabránil. Tato myšlenka je však Koránem odmítnuta, protože zpochybňuje Boží statut jako je Všemohoucí (Al-Azíz), Všemocný (Al-Džabbár), Silný (Al-Qawíjj), a Schopný (Al-Qadír). Jiní tvrdili, že možná že je Bůh schopen zabránit zlu, ale neví, kdy nebo kde se zlo odehrává. Tato idea sesazuje Boha na hasiče, který přichází na místo požáru, když polovina budovy už lehla popelem. Toto také je nepřijatelné tvrzení. Neboť mezi Boží jména v Koránu patří Vševědoucí (Al-Aalim), Vidoucí (Al-Basír), Slyšící (Al-Samí'), a Pevný vlastník a kontrolující vše (Al-Malík). Ve skutečnosti bude považováno za rouhání zpochybňovat Boží moc: kdyby chtěl Bůh odstranit ze země veškeré zlo, nic by mu v tom nemohlo zabránit.

Polyteistická náboženství poskytují jiné hypotézy: Bůh je dobrý, ale existují jiní zlí bohové, kteří frustrují jeho dobrotu a šíří na zemi zlo. Bůh je proto uzamčen v boji s těmito zlými božstvy. Možná, že satan je takovým soupeřícím bohem, se kterým musí Bůh vést neustálou bitvu. Jenže tato myšlenka – násobných božstev – je v

Koránu kategoricky odmítnuta, jelikož nazývá Boha Jedním (Al-Wahid), Jediným a pouhým (Al-Ahad), Prvním (Al-Awwal) a Posledním (Al-Akhir). Korán zdůrazňuje, že vedle Něho neexistují jiní bohové, kupříkladu praví:

“Váš Bůh je Bůh jediný a není božstva kromě Něho, milosrdného, slitovného!”
(2:163)

S více než tisícem veršů k této věci by bylo nemožným věřit v četné bohy; naopak, existuje pouze jeden a jediný svrchovaný Bůh.

Starobylí gnostikové měli takové problémy smířit zlo v tomto světě, že uzavřeli, že Bůh sám musí být zlý. Lidé, kteří tuto myšlenku dále následovali tvrdili, že není možné, aby byl Bůh současně Všemocný a Všemilující. Pokud je Bůh schopen zabránit zlu, a neučiní tak, musí být zlý. Leč i tato myšlenka je bezpodmínečně odmítnuta Koránem, který prohlašuje Boha za Milujícího (Al-Wadúd), Nejlaskavějšího (Al-Barr) a Nejštědřejšího (Al-Karím). Korán také odkazuje na Boha jako na Nejmilosrdnějšího (Al-Rahím), Nejslitovnějšího (Al-Rahmán), Odpouštějícího (Al-Ghaffár), Pána nekonečné milosti (Dhul Fadl al-Adtheem), a Konečný zdroj pokoje a bezpečí (Al-Salám).

Proto Korán potvrzuje, že Bůh je jak Všemocný tak i Milující; takže jak lze tyto dvě kvality smířit při faktu, že svět je plný zla? Islámskou perspektivou je, že Bůh "působí" všechny zlé věci k dosažení většího dobra. Bůh postihuje své služebníky utrpením za účelem z nich vymodelovat druh lidí, jakým chce, aby byli. Skrze utrpení si lidé rozvíjejí kvality, které přetrvávají věky: pevnost a trpělivost vůči velké nepřízni osudu, stejně tak jako velkou pokoru a skromnost. Co je nejdůležitější, utrpení vede lidi, aby se obraceli k Bohu o pomoc; stanovuje a rozlišuje pravé věřící od falešných.

Utrpení způsobuje, že si lidé připomínají Boha

Lidské bytosti mají sklon zapomínat na Boha, když se jim daří a vzpomenu na Něj, jen když je postihne neštěstí. Korán to uvádí na podobenství o lodi: když loď pluje hladce, pasažéři nevzpomínají Boha, ale když jí hrozí nebezpečí, náhle se začnou upřímně modlit k Bohu. Korán praví:

“Pán váš je ten, jenž pro vás sune lodi na moři, abyste mohli hledat podíl z dobrodiní Jeho; a On vůči vám je slitovný. A když postihne vás pohroma na moři, vzdálí se od vás ti, které vedle Něho vzýváte, když však zachrání vás na pevnině, tu odvrátíte se - vždyť člověk je věru nevděčný!” (17:66-67)

Tento příklad lze aplikovat na naše každodenní životy. Člověk zapomíná na Boha, když je v dobré finanční situaci, ale když je propuštěn z práce, najednou začne vyvolávat Boha a prosit o pomoc. Když Prorok Muhammad vyhlásil Boží poselství, byli to chudí a otroci, kdo vytvořili většinu jeho přívrženců. Bohatí a prosperující vůdcové Mekky oproti tomu dál vedli život vzdálený Bohu. Je dobře známo, že bohatí lidé – jako herci, zpěváci a jiné celebrity – vedou ty nejbezbožnější životy. Zatímco pokorní a potřební lnou k Bohu více. To znamená, že utrpení nemusí být nezbytně zlá věc, a prosperita není nutně dobrá věc. Bůh praví v Koránu: **“Je však možné, že je vám nepříjemné něco, co je pro vás dobré, a je možné, že milujete něco, co je pro vás špatné; jedině Bůh to zná, zatímco vy to neznáte!”** (2:216) Toto vše je součástí lidské psychologie: zapomínáme Boha v dobrých časech a vzpomínáme na Něj v době starostí. Tak nás Bůh postihuje zkouškami a soužením, abychom se k Němu mohli obrátit a hledat u Něj milost. Jak obrovský počet lidí se obrátil k Bohu a byl přiveden k islámu potom, co je stíhalo utrpení za utrpením? Přichází mi na mysl příklad dobře známého politika, který zamýšlel činit dobro, ale jakmile se dostal k moci, systém ho zkazil. Brzy začal brát úplatky; začal vést bezbožný život bohatého politika, rozhozovačný a extravagantní. Pak náhle Bůh způsobil jeho zatčení; ten muž přišel o veškerý majetek, žena ho opustila a on hnil ve vězení. Nakonec, potom, co pouvažoval o svých ziscích a ztrátách, se ten muž obrátil k Bohu. Takže zlé věci se přihodily tomuto muži, aby se mohlo objevit větší dobro. Když se mu dařilo, mířil k Peklu, ale když mu Bůh způsobil nouzi, tento muž změnil směr; prozatímní soužení ve vězení je určitě nepatrná cena za věčnou blaženost v Ráji. Na závěr vidíme, že Bůh dovoluje, aby se zlé věci stávaly proto, aby z toho v budoucnu vzešlo větší dobro.

Utrpení je prostředkem sebeočistění

Jiné dobro, které pochází z utrpení je, že duše se tak může očistit. Prorok Muhammad prohlásil:

“Při tom, v Jehož rukou je má duše, věřící není zasažen únavou, vyčerpáním, strastí ani zármutkem, aniž by mu Bůh za to neodpustil některé jeho hříchy – dokonce i když se píchne o trn.” (Musnad Ahmad)

Někteří lidé pociťují bolest na srdci, když jsou zarmouceni. Na fyzické úrovni mohou vzniknout nemoci zažívacího ústrojí vyvolané stresem a nervozitou, avšak na symbolické úrovni to představuje spalování hříchů v duchovním srdci jako v mocné

výhni. Kdykoli je věřící postihnut utrpením, tak Bůh odčiní některé z jeho hříchů svou milostí. Následkem toho za ně člověk nebude potrestán na věčnosti a přiblíží se tak Ráji.

Možná, že skeptik se podiví, proč Bůh prostě neodpustí svým služebníkům, aniž by je stíhal trápením na této zemi nebo na věčnosti. Odpovědí na to je, že Bůh fakticky odpouští všechny a jakékoli hříchy, pokud se člověk kaje a prosí o Jeho milost a odpuštění. Takový člověk přicházející k Bohu hledající odpuštění, Bůh mu odpustí bez potrestání nebo odškodnění. Bůh odmete jeho hříchy, jako by nikdy neexistovaly. Podle Proroka Muhammada, kdokoli se obrací k Bohu žádající o slitování, bude mu odpuštěno **“dokonce i kdyby jeho hříchů bylo tolik co skvrn pěny na oceánu, tolik jako je zrnko písku, byly tak těžké jako hory a bylo jich tolik co kapek deště a listí na všech stromech.”**

Bůh odpouští těm, kdo prosí o odpuštění a to proto, že miluje ty věřící, jež se před ním pokoří, ty, jež u Něj hledají slitování a ty, jejichž srdce pláčí, protože Jej neuposlechla. Korán praví:

“Bůh věru miluje kající.” (2:222)

Jenže co ten, kdo hřeší a nikdy nepožádá o Boží odpuštění? Co s tím, kdo hřeší a nemá v úmyslu přestat? Bůh nemůže nechat všechny hříchy nepotrestány, neboť to by způsobilo, že lidé by byli nedbalí a hříšní. Vynucené potrestání těchto hříšníků je pro jejich vlastní dobro, tak jako otcovo potrestání syna je pro dobro dítěte. Například šestiletý chlapec chce strčit prsty do elektrické zásuvky. Jeho otec v obavě, že chlapec dostane elektrický šok, ho za to potrestá. Rodiče trestají dítě pro jeho dobro, přestože vzpurné dítě nemusí být dostatečně vyspělé, aby si uvědomovalo, že trest pramení z otcova zájmu a lásky. Pokud dítě strčí prsty do zásuvky, bude to ono – nikoli jeho otec – kdo dostane ránu. Podobně, hřešíme-li, činíme tak ke své vlastní škodě a Sláva Boha zůstane nedotčena. Světský trest je proto prostředkem, nikoli koncem; cílem potrestání není trestat, ale naopak slouží jako silný odstrašující prostředek.

Je-li otec na syna příliš mírný a neřekne mu nic, když dítě strká prsty do zásuvky, pak si chlapec neuvědomí vážnost toho, co dělá. Bude v tom pokračovat a strkat prsty hlouběji, až jednoho dne dostane šok a zemře. Podobně nepostihne-li Bůh své služebníky trápením, nemusí si nikdy uvědomit chyby svých bezbožných způsobů, dokud nedosáhnou duchovní smrti. Například záletný manžel si nemusí nikdy

uvědomit, že jeho důvěrnosti jednoho dne způsobí rozpad jeho rodiny, hazardní hráč nemusí vidět, že jeho závislost vyústí v bankrot a alkoholik nemusí chápat, že jeho pití ho dovede k životu v neštěstí a prázdnotě. Takže Bůh posílá na tyto lidi trest, aby si odpykali své hříchy, ale také aby se vzburcovali a probudili ze svých zhoubných způsobů.

Představte si dítě, které ví, že jeho rodič nic neudělá, když zjistí, že užívá drogy. To bude nedbalost rodiče a povede k tomu, že dítě si ublíží bez obavy z následků. Proto odpovědný rodič nastolí určitá pravidla, takže dítě ví, že pokud zkusí drogy, bude uzemněno. To ho přiměje vyhýbat se drogám z obavy před trestem. Podobně je stvoření Pekla – přestože je to trest – také milosrdenstvím pro lidi; skrze jeho hrozbu Bůh vytvoří mnoho dobra. Oheň pekelný je trest, kterým Bůh hrozí svým služebníkům, aby se mohli bát Boha a takto Jej poslouchat; takoví lidé pak budou duchovní, spravedliví a správně vedení. Tím neprospějí Bohu, nýbrž sobě samotným. Bůh je nepotřebuje, ale oni potřebují Boha ve svých životech. Ale Bůh dává svým služebníkům četné šance a varování předtím, než je odsoudí do Pekla. Analogií k tomuto je policejní důstojník, který přistihne motoristu, kterak překračuje povolenou rychlost. Poprvé dostane motorista varování. Podruhé zaplatí pokutu \$50. Potřetí dostane tvrdší pokutu \$300. Počtvrté dostane veřejně prospěšné práce, popáté přijde o řidičák, atd. Ani zde policista motoristu nezastavuje pro svůj vlastní prospěch, ale naopak pro dobro motoristy, takže nezpůsobí dopravní nehodu a neublíží si. Toto je také Boží metodika: Postihuje lidi menšími tresty v tomto životě, aby si mohli uvědomit své omyly ve svém jednání. Jinými slovy, Bůh dovoluje, aby se stávaly špatné věci dobrým lidem, jako trest za jejich hříchy; tento trest slouží jako upozornění, aby se mohli napravit za svého života a vyhnuli se trestu na věčnosti. Dozajista motorista zaplatí raději pokutu \$50 než aby byl zavřen do vězení. Podobně i věřící bude raději potrestán v tomto životě, než aby byl vhozen do ohně pekelného.

To znamená, že je-li věřící stížen nějakým druhem pohromy, měl by být uklidněn faktem, že jeho hříchy byly u Boha odpuštěny. Měl by vědět, že Bůh mu vynahradí každý žal a křivdu, a Bůh je Nejspravedlivější! Prorok Muhammad nám sdělil, že Bůh vynahradí Svým služebníkům i menší zranění, jaké pochází z píchnutí o trn. Věřící, který prochází těžkým obdobím by neměl být nikdy nevděčný k Bohu, ani by neměl zpochybňovat Boží spravedlnost, protože Bůh to každému vynahradí v příštím

životě. Takový je Boží slib lidstvu. Věřící dotčený zkouškami a těžkostmi by měl nalézt úlevu v tom, že je Bohem vyvolený, kterého Bůh miluje dost na to, aby ho netrestal Peklem, ale raději si ho přeje očistit v tomto životě.

Zkoušení věřících nepřízní osudu

Jinou příčinou, proč Bůh sesílá na lidi zkoušky a soužení je, že jsou takto testováni. Korán prohlašuje:

“Což si lidé myslí, že budou ponecháni na pokoji, když řeknou: „Uvěřili jsme,“ a že zkoušeni nebudou?” (29:2)

Tento koncept lze dobře pochopit na analogii manželství. Muž může milovat a být věrný své ženě v dobrých časech, ale když přijdou potíže, může ji opustit. Například, je-li mladá a krásná, bude ji zbožňovat; ale onemocní-li rakovinou a přijde o svou fyzickou krásu, stejný muž ji opustí. To ukazuje, že ji doopravdy nemiloval. Podobně i člověk by měl milovat a poslouchat Boha v dobrých časech, i v době zkoušek. Pokrytec může vyzývat k Boží cestě, když je dobré počasí, ale jakmile uhoří bouře, opustí víru v Boha.

Kupříkladu v době Proroka Muhammada, pokoj a požehnání s ním, existovala mnoho pokrytců, kteří se obrátili na islám, když jim to přineslo prospěch. Takto dostali bezpečné a vlivné postavení v islámské vládě. Jenže jakmile se věci zkomplikovaly, ihned projevíli nevíru, poté, co vyhlásili víru; když mocný nepřítel hrozil zničením novopeceného islámského městského státu, pokrytci se vzdali víry. Nepřátelé islámu pronásledovali rané muslimy, mučili je, bojkotovali a dokonce zabíjeli. Toto vskutku rozlišuje pravé věřící od falešníků; praví věřící zůstanou věrni Bohu i v době velké nepřízně osudu. Proto Bůh zlouší lidi a odlišuje tak pravé věřící od pokrytců. Bůh praví:

“Což si lidé myslí, že budou ponecháni na pokoji, když řeknou: „Uvěřili jsme,“ a že zkoušeni nebudou? Vždyť jsme již zkoušeli ty, kdož před nimi byli, a Bůh věru pozná ty, kdo pravdu mluví, i ty, kdo lháři jsou.” (29:2-3)

Tato idea se opakuje v mnoha verších Koránu, jako:

“A Bůh není takový, aby ponechal věřící v tom stavu, v jakém jste, až do doby kdy rozdělí špatné od dobrého.” (3:179)

Boží Posel slíbil svým přívržencům, že tím, že se stanou muslimy, dosáhnou úspěchu. Když mocný nepřítel skoro porazil muslimské obránce, pokrytci počali

zpochybňovat slib Božího Posla; dokonce začali zpochybňovat všemocnost Boha. Korán praví:

“Když proti vám táhli zdola i shora, když zraky vaše se strachem zakalily a srdce vám stoupala do hrdel a když jste měli o Bohu domněnky různé. A byli tam tehdy věřící podrobeni zkoušce a byli otřeseni silným otřesem. A hle, pokrytci a ti, v jejichž srdcích nemoc dlí, zvolali: „Vše, co nám přislíbil Bůh a posel Jeho, není nic než klam!” (33:10-12)

Kalamita přiměla pokrytce odhalit svou nevíru, zatímco věřící v jejich víře pouze utvrdila. Korán o nich praví:

“Když pak věřící spatřili spojence, zvolali: „Tohle je to, co slíbil nám Bůh a posel Jeho a vskutku měli Bůh i posel Jeho pravdu!“ A vše to posílilo jen víru a oddanost jejich.” (33:22)

Proto Bůh zkouší věřící, aby se oddělilo zrno od plev. Vskutku, jak může být zjištěna hodnota předmětu, není-li vyzkoušen? Výrobce automobilů bude zkoušet svá auta, aby zjistil, jak rychle dokáže jet a jaký druh srážky vydrží. Podobně Bůh zkouší svá stvoření, aby viděl, jak pevná bude jejich víra a zda zůstanou oddaní, když jim způsobí srážku. Složí se jako vymačkaný citrón? Nebo odolají jako prvotřídní auto, které mnoho vydrží? Bůh praví:

“A věru vás budeme zkoušet, abychom rozpoznali mezi vámi ty, kdož usilovně se snaží a jsou trpěliví, a abychom prozkoumali zprávy o vás.” (47:31)

Nepřízeň a soužení jsou ve skutečnosti nebeským požehnáním, neboť poskytují věřícímu příležitost k dobrým skutkům, jsou-li trpěliví a věrní Bohu. Projitím zkouškou, kterou jim Bůh uložil, si tito věřící otevírají vstup do Ráje. Bůh praví:

“Domníváte se, že vstoupíte do ráje, ač jste dosud nezakusili nic podobného tomu, co zakusili ti, kdož byli před vámi?” (2:214)

A tak jsou lidé zkoušeni rozličnými těžkostmi a trápeními; chudobou, hladem, strachem atd. - to všechno jsou formy Boží zkoušky. Dokonce i ztráta milovaných je takovou zkouškou. Když nevděčník ztratí milovanou osobu, zahořkne vůči Bohu, vyzývající Boha, proč nechal jeho milovaného zemřít. Avšak vděčný věřící zůstane trpělivý a podřídí se zcela Bohu, a tímto způsobem Bůh rozezná pravdu od falše. Bůh praví:

“Budeme vás zkoušet trochu strachem a hladem a ztrátou na majetku i lidech a plodech – avšak oznam zvěst radostnou trpělivým, kteří, když je postihne neštěstí,

hovoří: “My Bohu patříme a my k Němu se navrátíme!” A to jsou ti, jimž patří požehnání a milosrdenství Pána jejich, to jsou ti, kdož správnou cestou jsou vedeni.” (2:155-157)

Není nezbytné, aby pohroma byla jediným způsobem, jak nás Bůh zkouší. Boží zkouškou může být i požehnání, bohatstvím, zdravím, dětmi, rodinou atd. Co si lidé počnou s takovými požehnáními je vskutku velikou zkouškou. Mnohým celebritám a bohatým lidem je dáno velké bohatství, sláva a materiální statky, leč oni za to nejsou vděční Bohu a namísto toho žijí životy v hříchu a špatnosti. Bůh praví:

“Vězte, že majetky vaše i děti vaše jsou jen pokušením, zatímco u Boha je odměna nesmírná.” (8:28)

Proto vidíme, že Bůh testuje věřící překážkami i požehnáními; ale bez ohledu na typ zkoušky, věřící jsou ti, kdož zůstanou Bohu vděční. Korán dokládá:

“A jistě budete vystaveni zkouškám na majetcích svých i osobách svých a uslyšíte od těch, jimž dostalo se Písma před vámi, i od modloslužebníků mnoho zlého. Budete-li však trpěliví a bohabojní, shledáte, že to patří k podstatě věci.” (3:186)

Závěrem, když věřícího postihne neštěstí, měl by vědět, že je v tom mnoho dobrého, dokonce i když to není okamžitě zjevné. Skrze trápení jsou hříchy vykoupeny a duše očištěny; skrze potíže jsou pevní vyzkoušeni Bohem, a pouze rozhodní uspějí. Na tom závisí, zda jim Bůh věnuje po čase dobro, buď v tomto životě nebo na věčnosti.

Bůh praví:

“Však dostane se toho pouze těm, kdož trpěliví jsou, a dosáhnou toho jen vlastníci velikého štěstí.” (41:35)

Zkoušení patří do společnosti spravedlivých

Kdykoli nás zasáhne pohroma, měli bychom být hrdí na skutečnost, že patříme do společnosti spravedlivých; spravedliví služebníci Boha byli dříve všichni zkoušeni trápením a soužením všech druhů. To se týká i proroků Boha. Kupříkladu prorok Abraham a jeho syn (pokoj s nimi) prošli oba velkou zkouškou. Bůh nařídil proroku Abrahamovi obětovat svého syna. Takový příkaz byl nepochybně velice obtížný pro proroka Abrahama, a on byl dozajista velice zarmoucen myšlenkou na ztrátu svého milovaného. Ale prorok Abraham trpělivě vytrval a uposlechl Boha. Nejen to, ale i syn Abrahama zůstal pevný a poslušný; nabídl sám sebe k oběti.

Tato zkouška, kterou Bůh přiměl projít proroka Abrahama byla určena k prověření jeho odolnosti. Kdyby byl prorok Abraham slabý ve víře, ve zkoušce by selhal; podobný je případ jeho syna. Ale namísto toho oba uspěli a Bůh je za to odměnil; předtím, než Abraham syna usmrtil, Bůh zasáhl a nařídil mu raději místo něj obětovat zvíře. Aby oba odměnil za jejich poslušnost, Bůh jim přislíbil ustanovit je vůdci na zemi. Bůh praví k Abrahamovi a jeho synu:

“A když se oba do vůle Boží odevzdali a on položil ho čelem k zemi, zvolali jsme naň: „Abrahame, věru jsi již prokázal, že vidění jsi za pravdu měl - a takto ty, kdož dobré činí, odměňujeme - vždyť byla to jen zjevná zkouška!” (37:103-106)

Korán praví:

“A hle, Pán zkoušel Abraháma slovy, a když je on splnil, řekl Pán: “Věřu tě učiním vůdcem pro lidi.” (2:124)

Nelze pochybovat o tom, že když byl prorok Abraham naveden, aby obětoval svého syna. že to byla věc, kterou si velice ošklivil, ale skrze to mu Bůh způsobil větší dobro. To ukazuje, že někdy když se nám nelíbí něco, co si Bůh přeje, stejně nám to nakonec prospěje. Bůh praví:

“Je však možné, že je vám nepříjemné něco, co je pro vás dobré, a je možné, že milujete něco, co je pro vás špatné; jedině Bůh to zná, zatímco vy to neznáte.” (2:216)

Jiný příklad, který mne napadá, je to, co se stalo proroku Josefovi (pokoj s ním).

Korán podrobně popisuje všechno soužení a potíže, jimž v životě čelil. Jeho otec jej velice miloval, což vyvolalo žárlivost jeho bratří. Spikli se proti němu a svrhli ho do hluboké jámy. Byl z ní zachráněn, ale jeho zachránci ho prodali do otroctví. A tak byl prorok Josef odvezen daleko do Egypta jako otrok. Egyptský guvernér ho koupil a prorok Josef pro něj svědomitě pracoval. A Bůh zkoušel Josefa ještě dále: krásná guvernérova žena se ho pokoušela svést. To byla velká zkouška pro proroka Josefa, ale on jí pevně odolával. Jednoho dne mu roztrhla košili, když ji odmítal a jakmile je manžel přistihl, okamžitě ho obvinila ze znásilnění. Přestože guvernér věděl, že je Josef nevinný, byl uvržen do vězení a tam hnil mnoho let.

Zasáhne-li nás katastrofa, měli bychom uvažovat o všech zkouškách, kterými prorok Josef prošel: otroctví a léta vězení. Jenže přese všechno zůstal prorok Josef věrný Bohu. Nikdy se nerozčiloval nad pohromami, které ho postihly, raději ten čas využil, aby vzýval svého Pána. Nakonec, za mnoho let, Bůh odměnil Josefa za jeho pevnost. Do stejné cely se dostal muž, který potřeboval vyložit sen. To byla schopnost, kterou

Bůh Josefa obdaroval. A tak Josef vyložil spoluvězni, že se dostane na svobodu a bude pracovat pro krále. Proroctví se věru splnilo a když muž pro krále pracoval, ten měl jedné noci sen. Příběh je vypravován v Koránu:

“Pravil král: „Viděl jsem ve snu sedm tučných krav, jež požíralo sedm krav hubených; a viděl jsem sedm zelených klasů a sedm klasů uschlých. Velmožové, vyložte mi sen můj, jste-li výkladu snů schopni.“ (12:43)

Bývalý Josefův spoluvězeň si na něj vzpomněl a informoval o něm krále a ten si vyžádal od Josefa výklad, což on učinil. Prorok Josef vyložil sen tak, že přijde sedm let bohaté sklizně, následovaných sedmi hubenými lety sucha a hladomoru. Poradil králi během sedmi dobrých let uskladnit co nejvíce potravin, které použijí během sedmi let hladu. Krále potěšila Josefova rada, propustil ho a daroval mu vysokou pozici u dvora. A tak Bůh vytěžil velké dobro z nepříjemnosti; kdyby nebyl Josef opuštěn bratry v jámě, kdyby nebyl prodán do otroctví a nebyl nespravedlivě uvězněn, tak by nikdy nebyl králem jmenován na místo velké autority. K tomu musel projít všemi potížemi. Proto když v životě procházíme těžkým obdobím, mělo by nás napadnout, že nás Bůh možná pohání k většímu dobro, jen to zatím nedokážeme vidět.

Prorok Šalamoun byl také zkoušen, ačkoli odlišně. Dostal obrovské bohatství a moc; historie dosvědčuje skutečnost, že velký majetek a moc lidi kazí. Jenže prorok Šalamoun byl jeden z mála králů, kteří zůstali zbožní a bohabojní. Korán praví: **“A již dříve jsme Šalomouna zkouškám podrobili ... teprve potom se kál.” (38:34)** Doopravdy byla na všechny Boží posly sesílána zkouška za zkouškou; to ukazuje, že Bůh zkouší své spravedlivé služebníky, a my bychom měli být hrdí, že se řadíme mezi ně. Měli bychom napodobovat jejich chování, to jest zůstat pevní v dobách trápení.

Takže, jak bychom se měli vypořádat se zármutkem?

Ze všeho, co bylo stanoveno v tomto článku vyplývá jedna otázka: jak bychom se měli vyrovnat se zármutkem, když dojde k neštěstí? Každý člověk na zemi bude v životě čelit zármutku a někteří více, nežli jiní. Lidé se zármutkem vyrovnávají různými způsoby, avšak jak by se s ním měl vypořádat věřící?

První věcí, kterou by si měl věřící uvědomit je, že pohroma přichází od Boha. Korán dokládá:

“Rci: „Všechno (dobré i špatné) od Boha přichází!“ (4:78)

Jakmile si jednou uvědomíme, že věc je od Boha, měli bychom si uvědomit, že Bůh je Nejvíce milující (Al-Wadúd) a Nejlaskavější (Al-Barr). Proto existuje dobro v čemkoli, co pro nás Bůh vyhradil, dokonce ačkoli nejsme schopni to okamžitě vidět. Imám Hasan al-Basri, zbožný mudrc, jednou pravil:

“Nepociťujte odpor k pohromám, které přicházejí a neštěstí, které se objevuje, neboť možná v něčem, co se vám nelíbí bude vaše spása, a možná v něčem, co upřednostňujete, bude vaše zatracení.”

Například, když je člověk propuštěn, možná to bude prostředkem, jak si zabezpečit lepší zaměstnání, které by si nevybral, kdyby nebyl nejdříve vyhozen. Jednou z výhod katastrofy, kterou dozajista známe, je skutečnost, že hříchy osoby jsou odpouštěny během utrpení. Fadl ibn Sahl pravil:

“Existuje požehnání v katastrofě, které by moudrý člověk neměl ignorovat, neboť ta vymaže hříchy, poskytuje příležitost k získání odměny za trpělivost, rozhání nedbalost, připomíná požehnání v době zdraví, vyzývá jedince, aby se kál a pobízí ho, aby dával almužny.”

Věřící by se měl obrátit k Bohu, když ho zasáhne kalamita. Tímto způsobem katastrofa připomíná člověku, že jediným smyslem jeho života – příčinou jeho stvoření – je uctívat Boha. Toto je vlastně smyslem naší existence a účelem našeho života. Bůh praví v Koránu:

“A džiny a lidi jsem jedině proto stvořil, aby Mne uctívali.” (Korán 51:56)

Častokrát, když je život dobrý a člověk žije v blahobytu, zapomíná uctívat svého Pána. Pouze zasáhne-li jej pohroma, vzpomíná si vzývat Boha. Takže tímto způsobem je kalamita dobrá, poněvadž nám připomíná plnit smysl, pro něj jsme byli stvořeni. Šejch al-Islam Ibn Tajmijjah pravil:

“Pohroma, jež vám připomene obrátit se k Bohu je lepší, než požehnání, které vás přiměje zapomenout na pamatování na Boha.”

Imám as-Sufján pravil:

“To, co nemá člověk rád pro něj může být lepší, než to, co má rád, neboť to, co nemá rád způsobuje, že vzývá Boha, kdežto to, co má rád, ho přiměje nedbat (na uctívání).”

Proto, když uhodí pohroma, měli bychom projevit vděčnost Bohu vyslovením

“Všechna chvála náleží Bohu” (Al-Hamdu Lillah). Prorok Muhammad komentoval:

“Jak znamenité jsou věci věřícího, neboť všechny jeho záležitosti jsou dobré, a to neplatí pro nikoho, pouze věřícího. Stane-li se mu něco dobrého, je za to vděčen

Bohu a to je pro něj dobré. Stane-li se mu něco zlého, snáší to trpělivě a to je pro něj dobré.” (Sahih Muslim)

Když byl Šejch al-Islam Ibn Tajmijah nespravedlivě uvězněn, považoval to za požehnání, které mu zpřístupnili jeho nepřátelé. Šejch al-Islam využil ten čas, aby zvýšil uctívání Boha. Pravil:

“Co mi mohou mí nepřátelé udělat? ...Moje uvěznění je odloučení (příležitost pouze uctívat Boha), moje zabití by bylo mučednictvím a moje vyhnání ze země by bylo cestou.”

Prorok Muhammad pravil:

“Není muslima, který je stížen katastrofou, aby nepravil, co Bůh rád slyší: ‘Vskutku, Bohu patříme a k Němu se navrátíme; Ó Bože, odměň mne za mé soužení a vynahraď mi to něčím lepším’ a Bůh mu to vynahradí tím, co je lepší.” (Sahih Muslim)

Měli bychom mít na paměti, že Bůh zkouší ty, co nejvíce miluje. Prorok pravil:

“Největší odměna přichází po největší zkoušce. Když Bůh lidi miluje, zkouší je. Kdokoli toto přijme, získá Jeho přízeň.” (Al-Tirmizi)

A Prorok dále pravil:

“Ráj je obklopen těžkostmi (tj.v tomto životě)...”

Pohroma a zármutek jsou cestou odpuštění našich hříchů v tomto životě, tak abychom nemuseli čelit trestu za tyto hříchy v životě budoucím. Prorok Muhammad pravil:

“Zkoušky budou dál zasahovat věřící muže a ženy – s ohledem na ně samotné, na jejich děti a na jejich majetky – dokud nepředstoupí před Pána, aniž by na nich lpěl hřích.” (Al-Tirmizi)

Opravdu, na této zemi neexistuje nic, co by mohlo být rovnocenné s úplným očištěním od hříchů. Prorok komentoval:

“O Soudném dnu si budou lidé přát, aby byla jejich kůže v tomto životě nastříhána nůžkami, až spatří odměnu těch, kdo byli v tomto životě stížení neštěstím.” (Al-Tirmizi)

Jeden z raných muslimů ze salaf pravil:

“Kdyby nebylo pohrom tohoto světa, přišli bychom o Dni vzříšení s prázdnýma rukama (kvůli hříchům poskvřňujícím všechny naše dobré skutky).”

Bůh na nás nezesílá katastrofu, aby nás zničil, ani aby otrásl naší vůlí, ani aby s námi skoncoval, ale spíše, aby nás zkontroloval, vyzkoušel naši trpělivost a víru. Kdyby nebylo těchto zkoušek a utrpení, člověk by se stal arogantním, nedbalým a bezcitným, což by ho dovedlo do propastí Pekla. Tedy je to vskutku milosrdenství od Boha, že nám posílá tento lék, aby vyléčil choroby našeho srdce a eliminoval všechny zlé prvky naší osobnosti, které by mohly vést k našemu zatracení.

Kdykoli nás v tomto životě zasáhne neštěstí, měli bychom si připomenout, že Bůh nám to vynahradí, ale musíme ukázat trpělivost; konečná kompenzace ani nepřijde v tomto životě, ale v tom příštím a v tom bychom měli nacházet uklidnění. Abu Sufján přišel o oko v bitvě na obranu muslimů; požádal Proroka, aby se pomodlil k Bohu, aby dostal svůj zrak zpět. Prorok se ho zeptal, zda by to oko chtěl raději v tomto životě anebo v tom příštím a Abu Sufján odpověděl, že preferuje náhradu v příštím životě. Ve skutečnosti Abu Sufján později ztratil i druhé oko.

Bůh praví:

A takto jsme upevnili Josefovo postavení v zemi té a mohl se usadit, kdekoli se mu zachtělo. A my zahrnujeme milosrdenstvím Svým, koho chceme, a nedovolíme, aby se ztratila odměna těm, kdož dobro konají. Však odměna života onoho lepší je pro ty, kdož uvěřili a byli bohabojní. (12:56-57)

Věřící nesmí být nikdy zoufalý v Božím milosrdenství; neměl by si myslet, že Bůh nezmění jeho situaci. Ve skutečnosti jméno Satana v arabštině – Iblís – pochází od kořene slova ablasa, což znamená “zoufat”. Určitá pohroma zasáhla Satana (byl “degradován” když byl Prorok Adam stvořen); namísto pomyšlení, že to bylo cosi dobrého do Boha, Satan si zoufal po Božím milosrdenství a proto začal se svým požitkářským životním stylem. Podobně, když některé lidi zasáhne pohroma, uchylují se k opíjení a dalším hříšným prostředkům, aby oslabili svou bolest. Avšak věřící neupadají do beznaděje, naopak se obracejí k Bohu ve svém uctívání. Bůh ujišťuje svá stvoření:

“Při denním jasu a při noci, když je tichá, Pán tvůj tě neopustil ani tebou nepohrdá! A bude pro tebe poslední věru lepší než první a Pán tvůj tě zajisté obdaří k tvému uspokojení.” (93:1-5)

www.islamreligion.com